

Gemeente Ermelo
t.a.v. mevrouw Nicole Weijers

Arnhem, 27 juli 2020

Betreft Landschapsadvies Bestemmingsplan Heivlinder, Speuld

Uw referentie e200026086

Geachte mevrouw Weijers,

De raad van de gemeente Ermelo heeft op 1 oktober 2018 het bestemmingsplan De Heivlinder voor de uitbreiding van een bestaand recreatiewoningenpark vastgesteld. Tegen dit bestemmingsplan is beroep ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. En op grond van de stikstofdepositieproblematiek is het bestemmingsplan thans vernietigd. Het voornemen van de gemeente Ermelo is om het bestemmingsplan opnieuw gewijzigd vast te stellen aangezien het nog steeds een gewenste ruimtelijke ontwikkeling betreft. Het eerdere ontwerp bestemmingsplan biedt de mogelijkheid tot een dergelijke directe vaststelling.

Eén van de eerdere beroepsgronden die in de uitspraak over het bestemmingsplan onbesproken is gelaten, betreft de vraag of de ontwikkeling die het bestemmingsplan mogelijk maakt, zich verdraagt met de aanduiding Nationaal landschap De Veluwe en de hiervoor geldende regels van de Omgevingsverordening Gelderland (hierna OVG). De gemeente heeft het Gelders Genootschap gevraagd hierover advies uit te brengen. Hieronder volgt dit advies.

Toelichting advies

Het plangebied maakt volgens de OVG deel uit van het Nationaal Landschap Veluwe. Dit betekent dat nieuwe bestemmingen de kernkwaliteiten van een Nationaal Landschap niet mogen aantasten en liefst versterken. Het plangebied behoort in het Nationaal Landschap Veluwe tot het deelgebied Agrarische Enclave. Als kernkwaliteiten van dit deelgebied worden in de OVG genoemd onder meer de afwisseling van grootschalig bos en kleinschalige, open landbouwgronden (mozaïek), waardevolle open essen, esdorpen met eigen bedrijvigheid (dorpssensseble), intensieve veehouderijbedrijven en tamelijk natuurlijk beekdal met bijzondere laaglandbeek.

midden 19de eeuw

rond 1900

2000

kaart uit beeldkwaliteitplan

rood gestippeld het oude ontginningsveld

Het plangebied betreft een klein puzzelstukje van deze mozaïek. Als we inzoomen op het plangebied is op oude kaarten te zien, dat we ons bevinden in een ouder ontginningsveld; één van de oudere velden van de agrarische enclave Speuld. Deze oudere velden zijn te onderscheiden van meer kleinschalige kampongtinningen, die aan de oostzijde van het kaartfragment van ca. 1900 zijn te zien. Op de kaart uit het midden van de 19de eeuw zien we dit veld, dat evenals de andere oude velden, wordt omzoomd door

houtopstanden, deels waarschijnlijk wildwallen. Op de kaart van rond 1900 zien we dat het veld is opgebouwd uit een westelijk deel, dat in gebruik is als weidegrond, en een oostelijk deel, dat in gebruik is als akkerland. Sindsdien is de westelijke helft stap voor stap getransformeerd in recreatiegebied met opgaande beplanting. De oostelijke helft is weinig veranderd; hier ligt nog steeds een omzoomde akker. Het grotere veld, dat we op de oudste kaart zien, is dus al vroeg verdeeld in twee helften, die een andere ontwikkeling hebben doorgemaakt.

De oostelijke helft kan worden getypeerd als een open akker en is als zodanig waardevol. De open akker wordt aan de oostzijde begrensd door de oude bochtige beplantingsstructuur langs de Tonnenberg. Aan de westzijde wordt de akker begrensd door een oude rechte landschapsstructuur, die nu tevens de rand van het recreatiegebied vormt. In het voorliggende plan wordt deze rechte structuur aangezet met een houtsingel (met inheemse beplanting), waardoor de beleving van die landschapsstructuur sterker wordt, evenals de beleving van de omzoomde open akker. De houtsingel zorgt ervoor dat de recreatiewoningen niet zichtbaar zijn vanaf de akker, waardoor de akker zijn belevingswaarde behoudt.

De westelijke helft van het oorspronkelijke veld is door de transformatie naar een recreatiegebied visueel-landschappelijk meer onderdeel gaan uitmaken van het aangrenzende bos. De voorgestelde ontwikkeling sluit aan bij dit beeld.

Conclusie

Het plan tast m.i. geen kernkwaliteiten aan, die in de Omgevingsverordening Gelderland zijn genoemd voor dit deel van het Nationaal Landschap Veluwe. De aanwezige kwaliteiten blijven behouden.

De verdeling van het oorspronkelijke, relatief grote landschappelijke eenheid (het oude ontginningsveld) in twee helften met een verschillend gebruik past bij de schaal van dit oude ontginningslandschap. Het aanplanten van een rechte houtsingel langs de westzijde van de oude akker ondersteunt de beleving van de oude akker als omzoomde open ruimte. In het contrast tussen de bochtige begrenzing aan de ene kant en de rechte begrenzing aan de andere kant is de historische ontwikkeling afleesbaar.

ir. J. (Jan) Wabeke
stedenbouwkundige – adviseur ruimtelijke kwaliteit en landschap

